

Miejsce na identyfikację szkoły

ARKUSZ PRÓBNEJ MATURY Z OPERONEM GEOGRAFIA

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy: 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 14 stron (zadania 1–29) oraz **barwną mapę**. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Podczas egzaminu możesz korzystać z linijki, lupy i kalkulatora.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie **50 punktów**.

Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

**KOD
ZDAJĄCEGO**

Do rozwiązania zadań od 1 do 8 wykorzystaj barwną mapę Tatrzańskiego Parku Narodowego.

Zadanie 1. (1 pkt)

Oblicz wysokość, którą należy pokonać, aby wjechać kolejką linową z Kuźnic do stacji na Myślenickich Turniach.

Wysokość dolnej stacji kolejki linowej w Kuźnicach:

Wysokość stacji na Myślenickich Turniach:

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 2. (2 pkt)

Odszukaj na mapie opisane obiekty geograficzne i zapisz ich nazwy w odpowiednich miejscach w tabeli.

Lp.	Opis obiektu	Nazwa obiektu
1.	największa skocznia narciarska znajdująca się na granicy Tatrzańskiego Parku Narodowego	
2.	dzielnica Zakopanego, w której znajduje się „Witkiewiczówka”	
3.	przełęcz między szczytami Goryczkowa Czuba i Pośredni Wierch Goryczkowy	
4.	nazwa drogi prowadzącej ze schroniska GOPR na Polanie Kalatówki do stacji kolei linowej w Kuźnicach	

Zadanie 3. (1 pkt)

Zaznacz poprawną odpowiedź.

Aby najszybciej dojść z przystanku PKS w Kuźnicach na Nosał, musisz iść szlakami:

- A. żółtym i czerwonym
- B. żółtym i zielonym
- C. niebieskim i zielonym
- D. żółtym i czarnym
- E. czerwonym, zielonym i czarnym

Zadanie 4. (2 pkt)

Porównaj wymienione elementy środowiska geograficznego występujące w polach D1 i D6.

Element środowiska geograficznego	D1	D6
Sieć dróg		
Zabudowa		
Obiekty turystyczne pochodzenia antropogenicznego		

Zadanie 5. (1 pkt)

Zaproponuj zwiedzanie trzech obiektów turystycznych, które pozwolą turystyce poznać twórczość polskich artystów. Podaj nazwy tych obiektów.

1.
2.
3.

Zadanie 6. (2 pkt)

Podaj dwie przyczyny braku roślinności na najwyższych szczytach Tatr.

1.
.....
2.
.....

Zadanie 7. (2 pkt)

Podaj dwa niebezpieczeństwa, które mogą spotkać turystów korzystających zimą z nartostrad i tras zjazdowych oraz szlaków turystycznych.

1.
2.

Zadanie 8. (2 pkt)

Napisz obok każdego zdania, czy jest prawdziwe czy fałszywe. Użyj słów: *Prawda* lub *Fałsz*.

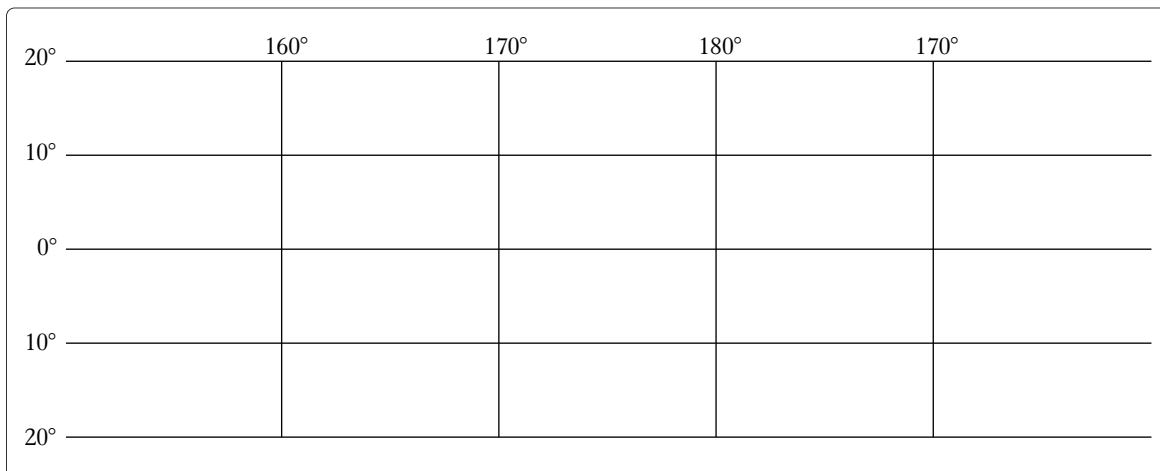
- a) Najczęściej występującymi w Tatrach jeziorami są jeziora deltowe.
- b) Biały Potok płynie w kierunku południowym.
- c) Potoki tatrzańskie mają bardzo mały spadek wód.
- d) Z Kasprowego Wierchu można zjechać na nartach do Doliny Goryczkowej.

Zadanie 9. (2 pkt)

Na podstawie załączonej siatki kartograficznej wykonaj polecenia.

a) Zaznacz punkt X o współrzędnych 15°N, 160°E.

b) W punkcie X jest godzina 14.00 czasu słonecznego. Oblicz, która godzina czasu słonecznego jest w punkcie Y o współrzędnych 10°S, 170°E.

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 10. (2 pkt)

Na podstawie zamieszczonego diagramu klimatycznego wyspy Valentia (Irlandia) wykonaj polecenia.

a) Oblicz amplitudę roczną temperatury na wyspie.

Obliczenia:

b) Określ, czy na Valentii występuje termiczna zima.

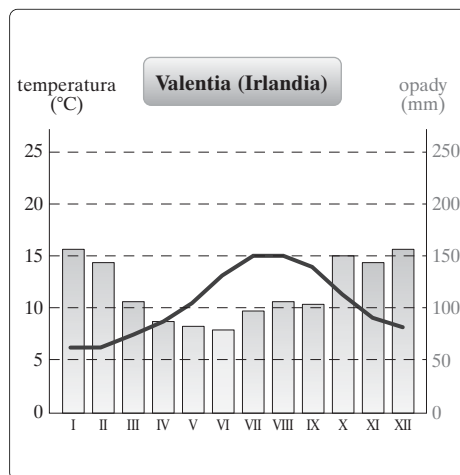
Uzasadnij odpowiedź.

.....

.....

.....

.....

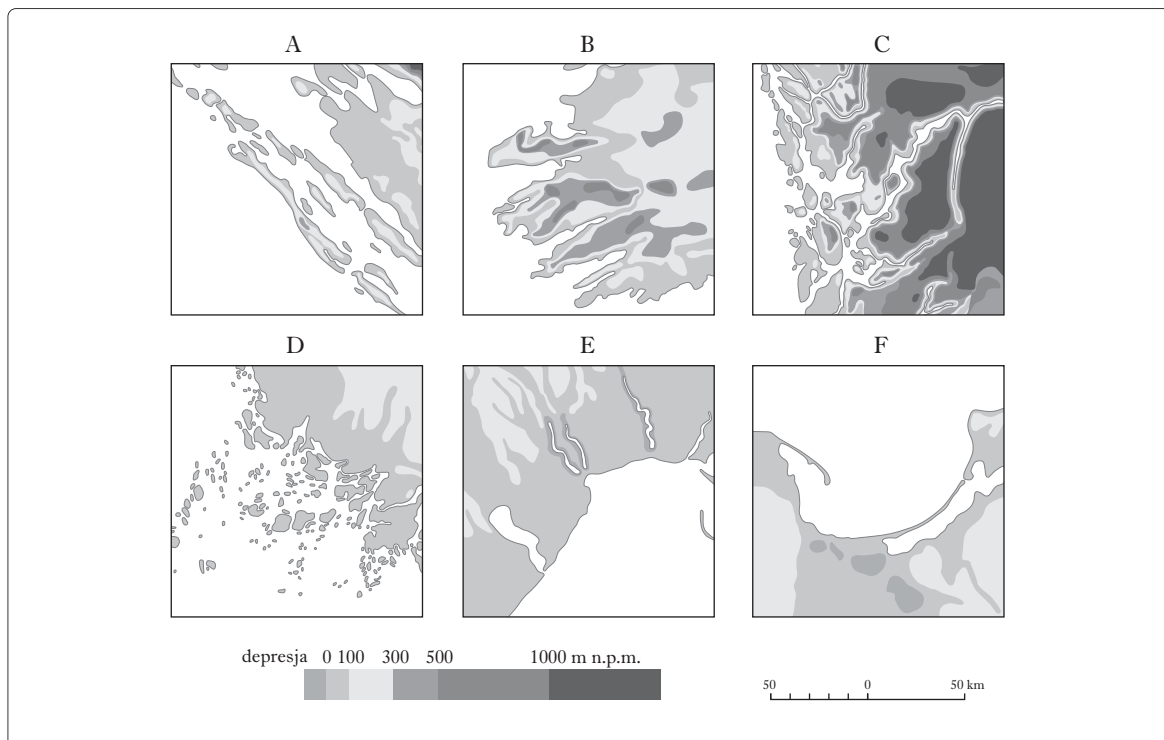
Zadanie 11. (1 pkt)

Zaznacz na podstawie klimatogramu z zadania 10, do której strefy klimatycznej i typu klimatu należy klimat Valentii.

- A. równikowy wybitnie wilgotny
- B. równikowy wybitnie suchy
- C. umiarkowany ciepły morski
- D. umiarkowany ciepły kontynentalny
- E. podzwrotnikowy morski

Zadanie 12. (2 pkt)

Na ilustracjach przedstawiono wybrane typy wybrzeży morskich.

a) Zapisz, która ilustracja przedstawia wybrzeże mierzejowe.

.....

b) Wskaż różnicę między wybrzeżami oznaczonymi literami D i E.

.....
.....

Zadanie 13. (1 pkt)

W grudniu 2004 roku wybrzeże Indonezji zostało zniszczone przez potężne tsunami.

Podaj przyczynę, która doprowadziła do powstania tego zjawiska.

.....

Zadanie 14. (2 pkt)

Fotografia przedstawia osuwisko.

a) Podaj zależność między rzeźbą terenu a częstotliwością występowania osuwisk.

.....

.....

.....

b) Podaj dwa skutki osuwisk dla gospodarki i życia człowieka.

1.
-
-
2.
-
-

Zadanie 15. (2 pkt)

Na podstawie zamieszczonego tekstu wykonaj polecenia.

W ciągu najbliższego półwiecza liczba ludności w krajach uprzemysłowionych zwiększy się najwyżej o 4% (w Europie wręcz zmaleje), natomiast w biednych, nierozwiniętych krajach zwiększy się średnio o 58% (w Afryce aż o 120%). Statystyczny obraz każdej setki nowych mieszkańców planety może być taki: 51 to będą kobiety, 70 – przedstawiciele ras innych niż biała, 70 – niechrześcijanie, 70 – może nie nauczyć się czytać i pisać, 50 – będzie chronicznie niedożywionych, a tylko 1 zdobędzie ponad średnie wykształcenie.

Źródło: <http://archiwum.polityka.pl/art/luzniej-na-planecie,374363.html>.

a) Porównaj dynamikę wzrostu liczby ludności europejskiej i negroidalnej.

.....

.....

.....

b) Wskaż zależność między wzrostem liczby ludności w krajach słabo rozwiniętych a głodem na świecie.

.....

.....

.....

Zadanie 16. (1 pkt)

Wymień trzy czynniki, od których zależy poziom wykształcenia ludności świata.

1.
2.
3.

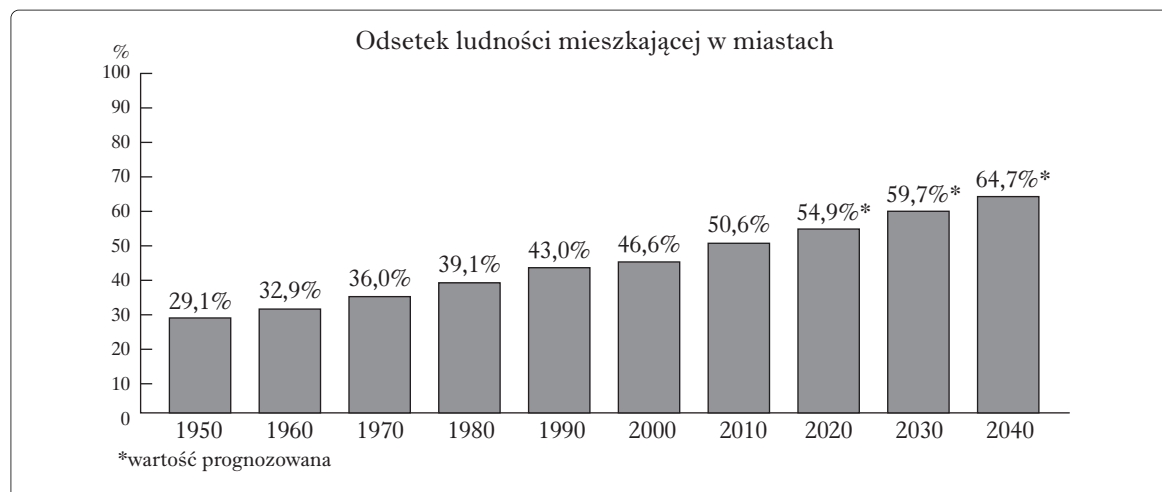
Zadanie 17. (2 pkt)

Uzasadnij, że stałe osadnictwo ludzkie w interiorze Antarktydy nie jest możliwe. Podaj dwa argumenty.

1.
.....
2.
.....

Zadanie 18. (1 pkt)

Porównaj na podstawie załączonego wykresu dynamikę wzrostu liczby ludności miejskiej w trzydziestolecu poprzedzającym rok 2010 i trzydziestolecu prognozowanym po 2010 roku. Zapisz wniosek.

-
-
-

Zadanie 19. (1 pkt)

Podaj trzy przyrodniczo-ekologiczne następstwa dużej kumulacji ludności w megamiastach.

1.
2.
3.

Zadanie 20. (2 pkt)

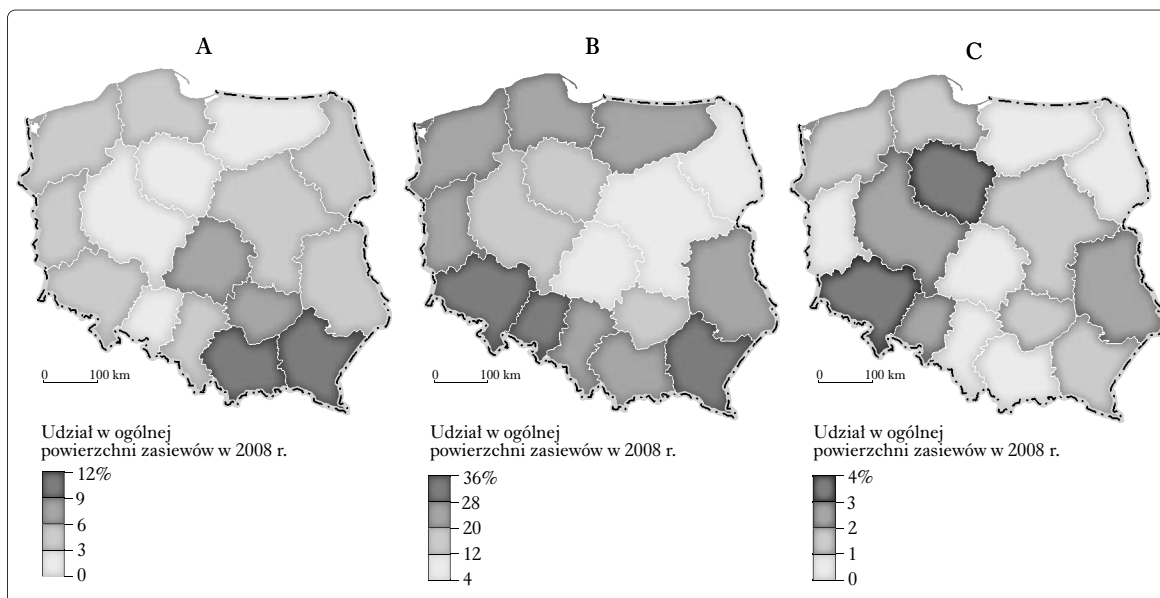
Uzupełnij tabelę. Wpisz w odpowiednie kolumny nazwy tylko tych miejscowości, w których istnieją dane elektrownie.

Włocławek, Ostrołęka, Turek, Kozienice, Rożnów, Dolna Odra, Połaniec, Solina, Konin, Bełchatów

Elektrownie	
opalone węglem brunatnym	wodne

Zadanie 21. (2 pkt)

Na podstawie załączonych map i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

a) Wpisz literę, którą jest oznaczona mapa przedstawiająca rozmieszczenie upraw buraków cukrowych.

.....

b) Podaj dwa czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw buraków cukrowych w Polsce.

1.

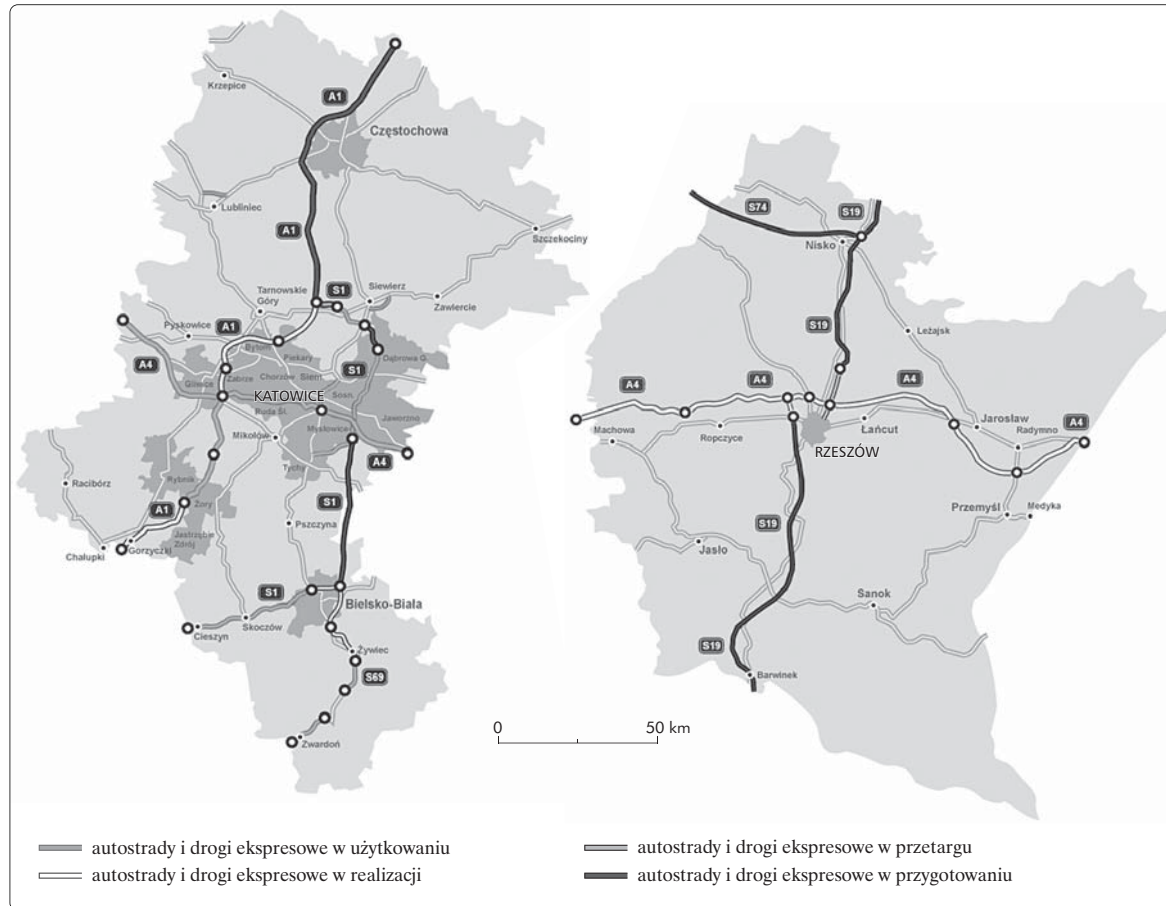
.....

2.

.....

Zadanie 22. (3 pkt)

Na podstawie ilustracji przedstawiających stan budowy dróg w dwóch województwach w Polsce wykonaj polecenia.

Źródło: <http://www.gddkia.gov.pl>.

a) Porównaj gęstość użytkowanych i planowanych autostrad oraz dróg ekspresowych w obu województwach.

.....
.....

b) Podaj dwa czynniki wpływające na zróżnicowanie gęstości dróg w tych województwach.

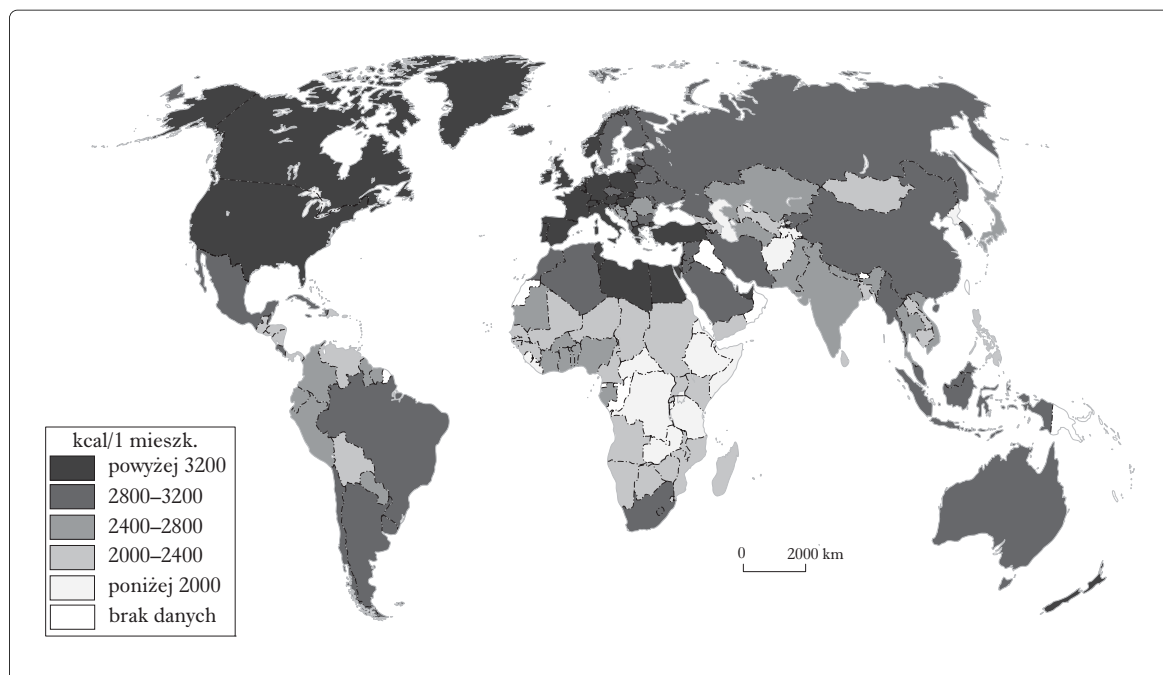
1.
2.

c) Podaj dwa przykłady wpływu rozwoju sieci dróg i autostrad na rozwój województwa podkarpackiego. Możesz uwzględnić zarówno wpływ korzystny, jak i niekorzystny.

1.
.....
2.
.....

Zadanie 23. (2 pkt)

Mapa przedstawia poziom wyżywienia ludności świata.

a) Zapisz, który z kontynentów jest najbardziej zróżnicowany ze względu na poziom wyżywienia ludności.

.....

b) System żywieniowy oprócz wskazania liczby kalorii obejmuje jeszcze spożycie białka na dobę.

Określ, który ze wskaźników spożycia białka na dobę jest charakterystyczny dla krajów o wysokim stopniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Zaznacz poprawną odpowiedź.

- A. ponad 80 g na dobę
- B. 60–80 g na dobę
- C. poniżej 50 g na dobę

Zadanie 24. (1 pkt)

Podaj trzy społeczno-ekonomiczne przyczyny głodu na świecie.

1.

.....

2.

.....

3.

.....

Zadanie 25. (2 pkt)

Na podstawie fotografii wykonaj polecenia.

a) Podkreśl obszar, który został przedstawiony na fotografii.

- A. Himalaje
- B. Wielki Kanion Kolorado
- C. lodowiec szelfowy Rossa
- D. przełom Dunajca

b) Wymień trzy walory turystyczne obszaru przedstawionego na fotografii.

1.
.....
2.
.....
3.
.....

Zadanie 26. (2 pkt)

Podaj po jednym przykładzie globalizacji:

a) w rozwoju firm (przedsiębiorstw)

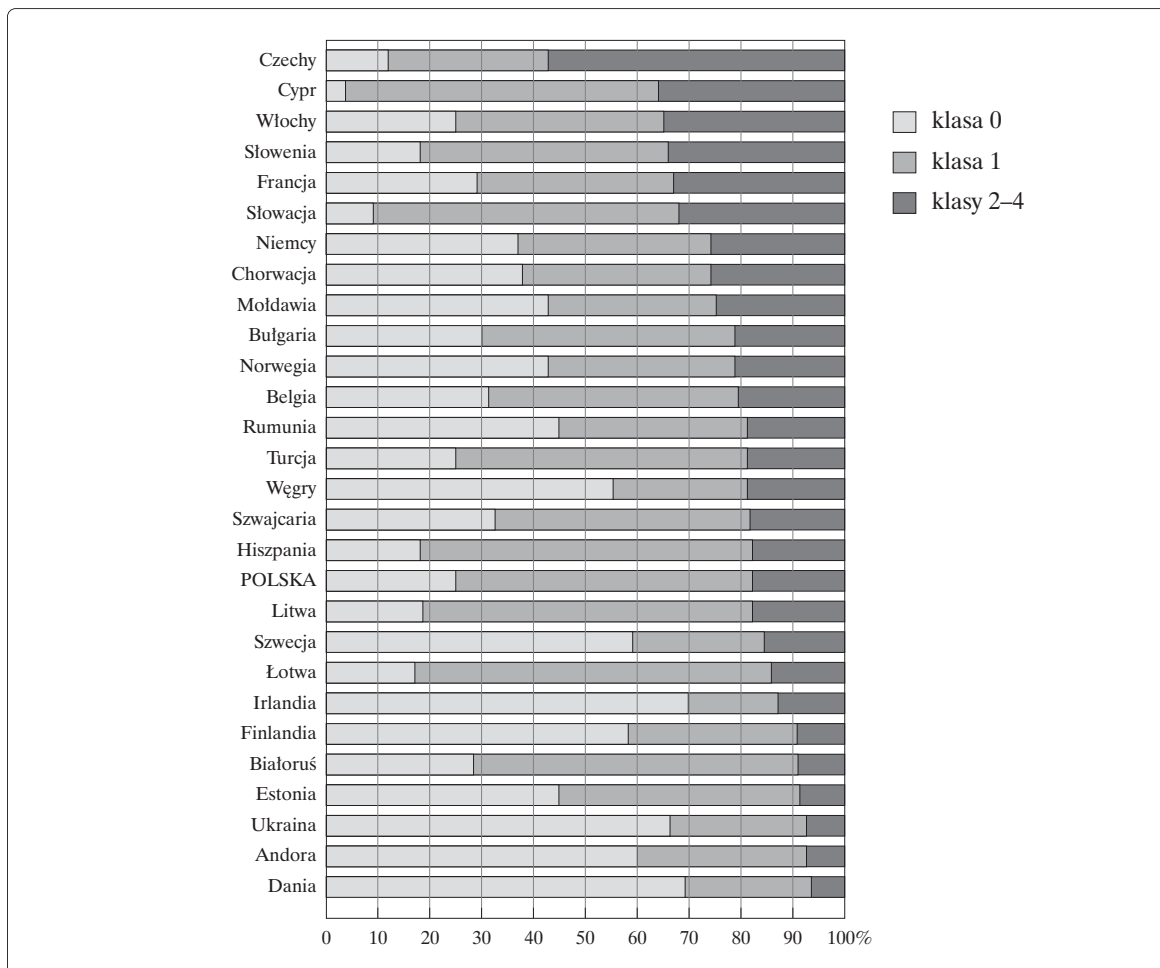
.....
.....

b) w kulturze

.....
.....

Zadanie 27. (2 pkt)

Wykres przedstawia stan zdrowotny lasów w 28 krajach europejskich. Klasa 0 jest klasą lasów zdrowych, klasa 4 – silnie uszkodzonych.

Źródło: http://www.gios.gov.pl/monlas/rok09/raport09_r11.html.

a) Oceń stan zdrowotny lasów Polski w porównaniu ze stanem lasów u południowych i zachodnich sąsiadów naszego kraju. Uzasadnij swoją ocenę.

.....

.....

.....

b) Zapisz nazwę kraju o najbardziej uszkodzonym drzewostanie i kraju o najmniej uszkodzonym drzewostanie.

Najbardziej uszkodzony drzewostan:

Najmniej uszkodzony drzewostan:

Zadanie 28. (2 pkt)

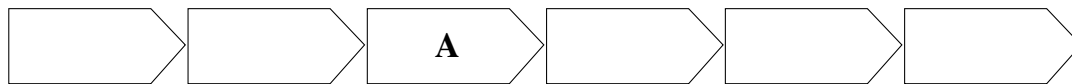
Przyporządkuj każdemu parkowi narodowemu w Polsce po jednym chronionym w nim elemencie.

- a) Biebrzański Park Narodowy
- b) Bieszczadzki Park Narodowy
- c) Woliński Park Narodowy
- d) Ojcowski Park Narodowy

- 1. połoniny
- 2. formy krasowe
- 3. klify nadmorskie
- 4. obszar bagien i mokradeł
- 5. gołoborza

Zadanie 29. (2 pkt)

Uzupełnij schemat przyczyn i skutków powstawania dziury ozonowej.

- A. Cząsteczki freonu niszczą warstwę ozonową.
- B. Warstwa ozonowa zmniejsza swoją grubość.
- C. Zwiększa się częstość występowania raka skóry u ludzi.
- D. Freony są emitowane do atmosfery.
- E. Produkowane są towary zawierające freony.
- F. Większa ilość promieniowania ultrafioletowego przedostaje się do powierzchni Ziemi.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)